

Odnos osobnog i kolektivnog političkog identiteta građana grada Zaprešića

Jović, Luka

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Department of Croatian Studies / Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:111:389092>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-10**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University of Zagreb, Centre for Croatian Studies](#)

LUKA JOVIĆ

GODINA OBRANE: 2018

ZAVRŠNI RAD

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
HRVATSKI STUDIJI

Luka Jović

**Odnos osobnog i kolektivnog političkog
identiteta građana grada Zaprešića**

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2018.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
HRVATSKI STUDIJI
ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU

Luka Jović

**Odnos osobnog i kolektivnog političkog
identiteta građana grada Zaprešića**

ZAVRŠNI RAD

Mentor: doc. dr. sc. Andreja Sršen

Sumentor: Erik Brezovec mag. soc.

Zagreb, 2018.

Sadržaj

Sažetak	1
1. Uvod.....	2
2. Odnos biračkog tijela naspram lokalne politike.....	4
3. Politički identitet.....	6
4. Ispitivanje građanskih preferencija	8
4.1. Materijal i metode	8
4.2. Rezultati	9
4.3. Rasprava.....	36
4.4. Nedostaci upitnika.....	37
5. Zaključak.....	38
6. Literatura.....	39
6.1. Primarna	39
6.2. Sekundarna	39
7. Prilozi.....	41

Sažetak

Ovaj rad polazi od pretpostavke kako biračko tijelo lokalnih zajednica, točnije grada Zaprešića, nije svjesno sličnosti razmišljanja i ideja o pojedinim temama vezanim uz grad u kojemu žive. Unatoč postojanju višestranačkih profilacija s vlastitim kolektivnim identitetima i ideološkim karakterizacijama; suglasje biračkog tijela spram tvrdnji iznesenih od strane različitih stranaka u predizbornoj kampanji lokalnih izbora 2017. godine koje se dotiču života zajednice i gradskih strateških planova, pokazuju kako je biračko tijelo relativno homogen entitet s bliskim načinom razmišljanja. Pomoću Hi-kvadrat testa i ANOVA testa, u radu se nastoji saznati postoje li tvrdnje koje utječu na biračke preferencije građana te koliki je stupanj suglasja i nesuglasja birača oko pojedinih tvrdnji iznesenih od različitih stranaka u predizbornoj kampanji. Nadalje, pokušava se saznati jesu li stranački programi, koji uživaju povjerenje pojedinaca putem glasovanja, ujednačeni sa stavovima birača dotičnih stranaka. Na temelju dobivenih rezultata, u radu se razlučuje odnos osobnog identiteta i kolektivnog političkog identiteta (u obliku predizbornih stranačkih programa); preispituje se uloga suvremene političke komunikacijske agende u kompeticiji za lokalnu vlast; te se nastoji otkriti presudni kriteriji u glasačkim preferencijama građana.

Ključne riječi: grad Zaprešić, lokalna politika, biračko tijelo, predizborna utakmica, osobni identitet, kolektivni politički identitet

1. Uvod

Politička zbilja lokalnih zajednica idejno je i vrijednosno stratificirana, i različitim interesima podijeljena cjelina. Temeljnu formu takve zbilje čini vlast, odnosno stranka legitimno izabrana demokratskim putem, te ljudi kojima se vlada (izbjegavajući termin potčinjeni); što se odnosi na cjelokupno biračko tijelo i ostale stanovnike nad ustanovljenim teritorijem. Predizborna utakmica naziv je za razdoblje u kojemu se sučeljavaju višestranačke profilacije u skladu sa Zakonom o lokalnim izborima, predvođena nadležnim zakonodavnim tijelom (Državnim izbornim povjerenstvom). Većinsku podršku birača, na prvi pogled, dobiva ona stranka koja „u skladu s vlastitim identitetom i partikularnim interesima najbolje predstavi svoj program kao univerzalni, i tim programom zadovolji konsenzus o univerzalnim vrednotama između različitih društvenih skupina (grupa moći) s različitim svojstvenim partikularnim interesima.“¹

Hrvatska enciklopedija² definira identitet kao skup značajki koje određuju posebnost pojedinca ili skupine u smislu različitosti ili pak pripadnosti u odnosu na druge pojedince ili skupine. Individualni identitet odgovara na pitanje “tko sam ja?”, dok društveni (kolektivni) odgovara na pitanje “tko smo mi?”, a može biti spolni ili rodni, dobni, jezični, vjerski, nacionalni, regionalni, klasni, profesionalni, politički, tradicionalni, moderni, itd. Prema navedenim identitetskim klasifikacijama, ali i mnogim drugima; stranke odlučuju zauzeti određeni stav, profilirati se te predstaviti svoj program javnosti.

Namjera ovog rada nije opisivati stranačke identitete, već doznati i protumačiti odnose osobnog i kolektivnog političkog identiteta građana grada Zaprešića. Navedena tematska apstraktnost svest će se na dovođenje u povezanost osobnih stavova građana o problemskim pitanjima vezanima uz grad (iznesenim od strane stranaka u tiskanim medijima i putem društvenih mreža pri oglašavanju vlastitih kampanja u trajanju predizborne utakmice) s biračkim preferencijama. Cilj rada je potvrditi ili odbaciti hipotezu da su predizborni stranački programi jedni od ključnih faktora u prioritetima birača; odnosno dovesti u pitanje vrijednosno uporište biračkog tijela. Preispitivanjem suvremene političke komunikacijske

¹ „Konstrukcija političkog identiteta“ (2013.), Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, diplomski rad, http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/4528/1/Arno%20Vinkovi%C4%87_Diplomski%20rad.pdf, str. 18., pristupljeno: 15.8.2018.

² „Identitet“ (2018.), Hrvatska enciklopedija, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=26909#top>, pristupljeno: 15.8.2018.

agende, nastojat će se saznati koliko politički marketing igra, odnosno ne igra ulogu u lokalnim izborima za vlast. Metoda rada temelji se na ispitivanju građanskih stavova putem anketnog upitnika. Prigodni uzorak korišten pri analizi podataka dostiže brojku od 204 ispitanika; premda nije u potpunosti reprezentativan za cijelu populaciju, pri pogrešci do $p < 0,05$ prilikom zaključivanja moći će se izvesti valjani zaključci u skladu s postavljenim zadatkom. Literatura korištena pri radu pripada politološkoj struci sa srodnim, raščlanjenim temama; no različitih empirijskih modela objašnjenja političkog identiteta i izučavanja biračkog tijela. Samim time, ovaj rad doprinosi novom, drugačijem pogledu na odnos biračkog tijela spram pitanja stranačkih systemsko-značajnih ideja i planova; dok ujedno objašnjava, na prvi pogled, aluzivan odnos osobnog i kolektivno-političkog identiteta zaprešićkih građana.

2. Odnos biračkog tijela naspram lokalne politike

U predizborno vrijeme, entitet građana preobražava se u entitet biračkog tijela, uzrokovan medijskim i reklamnim audio-vizualnim stimulacijama koje rezultiraju pojavom pojačane građanske svijesti. To je period tijekom kojeg šira populacija građana odlučuje diskutirati, kritički promišljati, i međusobno dijeliti svoje stavove o političkoj zbilji lokalne sredine, otkrivajući tako vlastita ideološka opredjeljenja. Nepisano je pravilo kako ljudi izbjegavaju susrete i interakcije koje bi mogle proći ne planski, izbjegavajući tako sukob, etikete i podjele; na teritoriju male sredine u kojoj se pojedinac može naći zarobljen tuđim socijalnim reprezentacijama i u kojoj je ponašanje pojedinca modificirano okruženjem kako bi ga drugi mogli predvidjeti (često u skladu s profilacijom pojedinca). Prebacivanjem zbiljnog okvira referentnosti, biračko tijelo spoznaje svoju ulogu značajnosti u političkom procesu; stoga, teme vezane uz politiku postaju legitiman dio nestandardne interakcijske sheme, dok uloga elektorata reprezentira i odobrava postojeći institucionalni poredak.

Politička sfera iz perspektive biračkog tijela grada Zaprešića relativno je neistraženo područje, budući da se do objektivnih i istinitih informacija (o političkim akterima, stranačkom tijelu, financiranju političke kampanje i sl.) može doći samo putem nekoliko izvora. Jedan od izvora novosti i opskrbe informacijama predstavlja javni servis koji objektivno generira vijesti, no izostavlja širi kritički pogled na predmet lokalne politike, najčešće radi manjka istraživačkog novinarstva, zadržavajući tako status quo (uzimajući u obzir činjenicu da financiranje zaprešićkog javnog servisa – radija i televizije, potječe od gradskog novca čiji proračun određuje vladajuća stranka). Drugi način opskrbe informacijama odvija se sugestivno, putem socijalnih interakcija s ljudima bliskim lokalnim političkim akterima, odnosno ljudima s većom zanimacijom za lokalnu politiku te s onima povećane građanske svijesti. Lokalna politika, kao kolektivna djelatnost uspostave odnosa u zajednici pod jasno definiranim područjem; građanima, koji čine okosnicu međusobnog suživota, nije dovoljno poznata. Za većinu građana politika predstavlja neistraženo područje koje je čovjek naučio tretirati s dozom bojaznosti i odbojnosti. Poznatim područjem (bilo geografskim, bilo zajedničkim misaono-apstraktnim) smatra se ono u kojemu se pojedinac umije ponašati, područje u kojemu su akcije i interakcije aktera jasno kategorizirane, mapirane; sličnih koordinacija značenja. Politika lokalne sfere to nije; ona ostaje manifestacija nepoznatog u iskustvu pojedinca budući da predstavlja anonimnu sferu s nepredvidivim ishodom, što rezultira ostankom pojedinca u komfornoj zoni. Polazeći od pretpostavke da „ljudske mentalne mape

značenja, svaka bazirana na vlastitom polju iskustva, determiniraju smisao objekta; moguće je potvrditi postojanje dijametralno oprečnih razlika u misaonim implikacijama u ponašanju “x” pojedinaca³. Tako je većina građana svjesna upuštanja u nepoznati interakcijski tok pričajući o politici (i ostalim “taboo” temama), znajući da nakon ranije konstruiranih predrasuda po pitanju te tematike, u većini situacija, slijedi konflikt. Upravo zbog borniranosti pojedinca, manjka volje i ne preispitivanja vlastitog opsega znanja; politika ostaje mistificirano i mrsko tematsko interakcijsko područje. Kada se prethodnoj tvrdnji nadoda i hipoteza kako ljudi skrivaju vlastitu ideologiju od drugih, tada je rezultat odsutnosti duha, motivacije, i želje za zadanu tematiku (politiku) opravdan. Riječi Piageta: “ono od čega si konstruiran je sve što si otkrio o onome o čemu nisi znao”⁴, opisuju unutrašnji misaoni svijet koji se konstruira na temelju iskustava stečenih izravnim dodirima i manipulacijom predmetima u vanjskom svijetu. Takvo se iskustvo gradi u svim djelatnostima, uključujući i onu političku.

Na temelju izlaskosti birača na posljednje lokalne izbore za članove gradskog vijeća u gradu Zaprešiću (41,95 %) ⁵, vidljiv je segment inercije i apatije biračkog tijela naspram politike, a time je iskazan i manjak solidarnosti prema cjelokupnoj zajednici. Razlog demokratskog deficita od strane građana može se tražiti u složenosti politike kao zanimanja, dosadašnjim pretencioznim demagoškim proklamacijama, ali i interesnoj sferi većine (58,05 %) koja od izbora očito nema nikakve koristi, pa stoga njima ni ne prisustvuje. Dodavši k tome da odnosi političkih elita i biračkog tijela postaju sve više tipizirani, vođeni ciljno-racionalnim akcijama poprimajući ceremonijalnu formu; tada izlaskost na izbore ne izaziva čuđenje. Suvremena politička komunikacija, kako piše Vinković, svela se na politički marketing u kojem je evidentno da ne postoji korespondencija između misli, govora i djelovanja, a kao rezultat ruši se legitimnost demokratskih institucija i ideja participativne demokracije.⁶

³ „Maps of meaning (Harvard Lectures)” (1996.), YouTube: Jordan B Peterson, <https://www.youtube.com/watch?v=MFmgMHswH-M&list=PL22J3VaeABQCxX-ScLugqRqPNr1q-HxLf&index=7>, datum objavljivanja: 30. 4. 2013., pristupljeno: 20.7.2018.

⁴ Iz: „Maps of meaning (Harvard Lectures)” (1996.), YouTube: Jordan B Peterson, <https://www.youtube.com/watch?v=MFmgMHswH-M&list=PL22J3VaeABQCxX-ScLugqRqPNr1q-HxLf&index=7>, datum objavljivanja: 30. 4. 2013., pristupljeno: 20.7.2018.

⁵ „Konačni rezultati izbora gradskog vijeća grada Zaprešića” (2017.), Gradsko izborno povjerenstvo grada Zaprešića, https://www.zagrebacka-zupanija.hr/media/filer_public/4d/ad/4dadf535-552d-4a47-ab75-860259da67ea/konacni_rezultati_izbora-gv_grada_zapresica_0001.pdf, datum objavljivanja: 25.5.2017., pristupljeno: 16.8.2018.

⁶ „Konstrukcija političkog identiteta” (2013.), Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, diplomski rad, http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/4528/1/Arno%20Vinkovi%C4%87_Diplomski%20rad.pdf, str. 33., pristupljeno: 15.8.2018.

3. Politički identitet

“Identitet je bitna, trajna i određujuća forma individualne i društvene egzistencije, bez koje ni pojedinci ni društvene grupe, manjeg ili većeg opsega, ne bi imale svoj egzistencijalni smisao. On nije puka naracija ili fluidni imaginarij, nego realno postojeći sklop ekonomskih, političkih, socijalnih i kulturnih dimenzija koje su u funkciji njegove opstojnosti i dokazivanja” (Kalanj, 2010: 119). Citirane misli sociologa R. Kalanja mogu se primijeniti i u sferi politike, točnije stranaka i biračkog tijela. Biračko tijelo sastavljeno je od pojedinaca s pravom glasa kojima “identitet”, nastavlja Kalanj, pruža djelatni okvir za afirmaciju individualnosti, dok kolektivitetima (u ovom slučaju strankama) pruža mobilizacijsku osnovu za unutarstemska ili antisistemska djelovanje usmjereno na oblikovanje vlastitoga kolektivnog subjektiviteta i stjecanje njemu pripadajućih prava (Kalanj, 2010: 119). Politička stranka koja pobijedi u međusobnoj demokratskoj kompeticiji dobiva legitimno pravo upravljanja prirodom, tj. pravo transformacije prirode u kojoj će se ljudske emocije nastojati optimalno balansirati u već izgrađenoj arhetipskoj formi političkog sistema građana s prethodno postojećim adaptacijskim strukturama ponašanja.

Promatrajući biračko tijelo kao posudu punu identiteta koji se razlikuju po stavovima i interesima, jasno je apriori da se neki slažu više, a neki manje (prema dobi, klasi, profesiji, znanju i dr.). Razlog tomu moguće je tražiti u porastu formaliziranih odnosa uzrokovanih sve većom individualizacijom i specijalizacijom pojedinca, koji u skladu s osobnim identitetom izabire stranku s kojom se najviše usuglašuje (uključujući i interesni poriv prema kojemu stranka s kojom se čovjek identificira mora nuditi više nagrada no druge). Također, valja uzeti u obzir da niti jedno ljudsko mišljenje nije imuno na ideologizirajuće utjecaje vlastitog društvenog konteksta, kako razmišlja Mannheim (iz Berger, Luckmann, 1992: 24); budući da čovjek nije u stanju u svakome trenutku i situaciji preispitivati svoj identitet, samoprikazivanje, i podrijetlo svog znanja. Stoga, identifikacija pojedinca s određenom strankom uvelike leži u podsvjesti samog pojedinca; nesvjesnog je karaktera, djelomično povezana s obrambenim mehanizmima koji služe afirmaciji čovjekove osobnosti i djelatnosti, i koji funkcioniraju na modalitetu da zaštite vjerovanja, osjećaje, i stavove od suočavanja s neželjenim, neprihvatljivim zamislima, željama, motivima; čuvajući ego od anksioznosti i neugode.⁷ Ključni je problem, navodi Kalanj (2010: 119), kako priznati identitetske

⁷ „Obrambeni mehanizmi“ (2018.), *Hrvatska enciklopedija*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=44612>, pristupljeno: 15.8.2018.

autentičnosti da one ne budu razorne već plodonosne za unapređivanje i stalno nadograđivanje moderno - demokratskih ideja i demokratskih društvenih oblika.

Hrvatski politolog Nenad Zakošek navodi kako su u zbiljskom političkom životu stranaka nužno isprepletena 3 elementa: strukturno-programski, karizmatički i klijentelistički elementi (Zakošek, 1998: 13). Na temelju toga može se pretpostaviti kako valjan spoj navedenih elemenata uvjetuje izborni rezultat i donosi vlast jednoj od stranaka, koje etabliranim političkim identitetom međusobno dolaze u sukob, vođeni ideološkim rascjepima u planiranju života zajednice (barem se tako prikazujući). Strukturno-programske razlike prvi su razlog postojanja višestranačkih kompetitivnih profilacija, bilo iz povoda borbe za vlast (čime se stječe legitimno pravo upravljanja područjem, i moćniji, povlašteniji status u društvenoj hijerarhiji), bilo iz povoda drugačije paradigme gledišta društvene strukture i njenog mogućeg uređenja. Karizmatički element političke zbilje usko je vezan uz stranački kadar i moć stranačkog vođe da upravlja emocijama građana, stječući tako povjerenje i naklonost biračkog tijela (kakvo god ono bilo strukturirano). Treći po redu - klijentelistički element, veže se uz poznavanje pojedinaca na vrhovnim položajima gradskih institucija (energetskih, graditeljskih, pravnih, sigurnosnih, političkih, upravnih...) sa svojim partikularnim (najčešće novčanim) interesima, koje osiguravaju postojeće potrebe građana uvelike utječući na njihovu dnevnu mobilnost. Ti ljudi predstavljaju, sociološkim rječnikom rečeno – (gradske) grupe moći.

4. Ispitivanje građanskih preferencija

4.1. Materijal i metode

Upitnik se temelji na ispitivanju stavova biračkog tijela o strateškim pitanjima vezanim uz grad Zaprešić, iznesenim od strane lokalnih stranaka u predizbornoj kampanji lokalnih izbora 2017. godine. Ciljna populacija koja se nastojala obuhvatiti prigodnim uzorkom predstavlja biračko tijelo s pravom glasa na posljednjim lokalnim izborima, odnosno pojedince s navršenom punoljetnošću na području Zaprešića, Jablanovca, Ivanca, Pojatna, Šibica, Kupljenova, i Hruševca Kupljenskog. Kako bi etično postupanje tijekom istraživanja bilo osigurano, upitnik je bio u potpunosti anonimn i te se ni u kojem trenutku nije otkrivao identitet pojedinca. Ispitanik je bio slobodan u bilo kojem trenutku odustati od ispunjavanja upitnika ili preskočiti eventualno neugodna pitanja. Upitnik je ispunilo 204 građanina; manje nego očekivano, no koherentno za donošenje relevantnog zaključka. U upitniku su ispitivane sljedeće varijable sociodemografskog položaja ispitanika: dob, spol, mjesto boravka, poslovni status, naobrazba i mjesečno novčano primanje.

Pomoću Hi-kvadrat testa, koji utvrđuje odstupanje opaženih frekvencija od onih očekivanih, u nastavku se nastoji ustanoviti vjerojatnost povezanosti glasačkih preferencija s tvrdnjama iznesenim od dotičnih stranaka kojima je pojedinac dao glas. Statistički značajan rezultat koji pokazuje povezanost dviju varijabli pokazat će razina signifikatnosti $p < 0,05$. Pomoću ANOVA testa (analize varijance) pokušat će se utvrditi razlika nekoliko aritmetičkih sredina dobivenih mjerenjem nezavisne varijable koja glasi: „kojoj ste stranci dali glas na posljednjim lokalnim izborima?“ i njezin utjecaj na različite zavisne varijable, točnije predizborne tvrdnje.

4.2. Rezultati

U nastavku se nalazi popis lokalnih stranaka, dok se ispod svake stranke nalazi lista njihovih tvrdnji i obećanja iznesenih u tiskanim medijima te putem društvenih mreža. Tvrdnje se nastoje dovesti u povezanost ili ne povezanost sa stranačim opredjeljenjem pojedinca pomoću Hi-kvadrat testa i ANOVA testa. Nakon svake tvrdnje opisani su rezultati, koji su ujedno i slikovno vidljivi odmah poslije tumača:

1. a) HDZ i partneri – tvrdnje s povezanošću s biračkim preferencijama:

- „Dva novoizgrađena gradska trga učinili su grad ljepšim mjestom za boravak“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,026; što ukazuje na povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po pitanju ove tvrdnje, najviše razlikuju HDZ-ovi birači s biračima SDP-a, MOST-a, Živog Zida, te Projekta Domovine ($Sig.=0,00-0,003$); dok se najviše podudaraju s biračima Glasa Zaprešića ($Sig.=0.233$)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Dva novoizgrađena gradska trga učinili su grad ljepšim mjestom za boravak]	HDZ i partneri	SDP	1,686*	,356	,000
		Živi Zid	1,461*	,369	,000
		Most	1,210*	,379	,002
		Projekt domovina	1,192*	,390	,003
		Glas Zaprešića	1,067	,891	,233

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Dva novoizgrađena gradska trga učinili su grad ljepšim mjestom za boravak]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	11	10	9	8	8	1
		Expected Count	5,3	14,8	11,6	9,8	8,4	,7
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	2	9	8	11	8	0
		Expected Count	3,5	9,9	7,8	6,6	5,7	,5
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	2	23	16	9	8	1
		Expected Count	6,2	17,3	13,6	11,5	9,9	,8
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „U kompleksu Novih dvora trebalo bi izgraditi novu zgradu Veleučilišta Baltazar“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,018; što ukazuje na veću povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se

HDZ-ovi birači, po ovoj tvrdnji, razlikuju od svih drugih (*Sig.*=0,013-0,043), dok se blago podudaraju s biračima Glasa Zaprešića (*Sig.*=0,077)

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[U kompleksu Novih dvora trebalo bi izgraditi novu zgradu Veleučilišta Baltazar]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	4	1	1	1	2	0
		Expected Count	1,4	3,7	3,0	2,5	2,2	,2
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	10	3	8	1	0
		Expected Count	2,3	6,2	5,0	4,2	3,6	,3
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	8	30	29	19	21	2
		Expected Count	11,4	31,1	25,0	21,2	18,2	1,5
	Total	Count	15	41	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	41,0	33,0	28,0	24,0	2,0

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[U kompleksu Novih dvora trebalo bi izgraditi novu zgradu Veleučilišta Baltazar]	HDZ i partneri	SDP	,686*	,331	,040
		Živi Zid	,861*	,342	,013
		Most	,717*	,351	,043
		Projekt domovina	,842*	,361	,021
		Glas Zaprešića	1,467	,826	,077

1. b) HDZ i partneri – tvrdnje bez povezanosti s biračkim preferencijama:

- „Postojeća Južna obilaznica riješila je prometne gužve u gradu“ – razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,769; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po pitanju ove tvrdnje, na razini značajnosti od *Sig.*=0,029, najviše razlikuju HDZ-ovi i SDP-ovi birači, dok se HDZ-ovi birači najviše podudaraju s biračima Glasa Zaprešića

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Postojeća Južna obilaznica riješila je prometne gužve u gradu]	HDZ i partneri	SDP	,752*	,342	,029
		Živi Zid	,679	,355	,057
		Most	,407	,364	,265
		Projekt domovina	,508	,375	,177
		Glas Zaprešića	,800	,857	,352

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Postojeća Južna obilaznica riješila je prometne gužve u gradu]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	4	5	3	7	5	0
		Expected Count	2,3	6,5	5,1	4,3	3,7	,3
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	2	8	10	4	3	1
		Expected Count	2,9	8,2	6,4	5,5	4,7	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	9	29	20	17	16	1
		Expected Count	9,8	27,3	21,5	18,2	15,6	1,3
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Grad dovoljno ulaže u granična naselja Jablanovec, Ivanec, Pojatno, Šibice, Kupljenovo, i Hruševac Kupljenski“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,203; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se na razini značajnosti od $Sig.=0,056$, HDZ-ovi birači najviše razlikuju s biračima Živog Zida, dok se najviše podudaraju s biračima Glasa Zaprešića

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	
[Grad dovoljno ulaže u granična naselja Jablanovec, Ivanec, Pojatno, Šibice, Kupljenovo, i Hruševac Kupljenski]	HDZ i partneri	SDP	,548	,350	,119
		Živi Zid	,697	,362	,056
		Most	,321	,372	,388
		Projekt domovina	,333	,382	,385
		Glas Zaprešića	-,500	,875	,568

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Grad dovoljno ulaže u granična naselja Jablanovec, Ivanec, Pojatno, Šibice, Kupljenovo, i Hruševac Kupljenski]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	6	6	3	6	5	1
		Expected Count	2,6	7,1	5,6	4,8	4,1	,3
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	4	12	14	8	7	1
		Expected Count	5,7	16,0	12,5	10,6	9,1	,8
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	5	24	16	14	12	0
		Expected Count	6,8	18,9	14,9	12,6	10,8	,9
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Bespovratnim sredstvima EU potrebno je izgraditi sortirnicu i kompostanu za otpad“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,145; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po ovoj tvrdnji, s HDZ-ovim biračima poklapaju birači svih drugih stranaka (Sig.=0,153-0,982)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Bespovratnim sredstvima EU potrebno je izgraditi sortirnicu i kompostanu za otpad]	HDZ i partneri	SDP	-,248	,329	,453
		Živi Zid	,321	,343	,350
		Most	,062	,350	,860
		Projekt domovina	,008	,360	,982
		Glas Zaprešića	-,867	,824	,294

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Bespovratnim sredstvima EU potrebno je izgraditi sortirnicu i kompostanu za otpad]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	12	36	22	22	19	2
		Expected Count	11,5	32,3	24,6	21,5	18,5	1,5
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	2	4	3	2	3	0
		Expected Count	2,1	5,9	4,5	3,9	3,4	,3
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	1	2	7	4	2	0
		Expected Count	1,4	3,8	2,9	2,5	2,2	,2
	Total	Count	15	42	32	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	32,0	28,0	24,0	2,0

- „Piknik zona Zajarki kvalitetno je uređena“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,064; što ukazuje na blagu ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se birači HDZ-a, po ovom pitanju, najviše podudaraju s biračima Glasa Zaprešića (Sig.=0,587), dok odstupaju od birača svih ostalih stranaka (Sig.=0,003-0,026)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Piknik zona Zajarki kvalitetno je uređena]	HDZ i partneri	SDP	1,038*	,343	,003
		Živi Zid	1,042*	,355	,004
		Most	,985*	,367	,008
		Projekt domovina	,842*	,375	,026
		Glas Zaprešića	,467	,857	,587

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zapešića
[Piknik zona Zajarki kvalitetno je uređena]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	8	7	5	6	6	0
		Expected Count	3,2	8,9	7,0	5,7	5,1	,4
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	2	13	9	5	5	2
		Expected Count	4,2	11,8	9,3	7,6	6,8	,6
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	5	22	19	16	13	0
		Expected Count	7,6	21,3	16,7	13,7	12,2	1,0
	Total	Count	15	42	33	27	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	27,0	24,0	2,0

- „Potrebno je više pametnih klupa na gradskim trgovima“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,631; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako birači HDZ-a, po ovom pitanju, najviše odstupaju od birača MOST-a, Živog Zida, i Projekta Domovine (Sig.=0,015-0,038); dok se najviše podudaraju s biračima Glasa Zapešića i biračima SDP-a

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	
[Potrebno je više pametnih klupa na gradskim trgovima]	HDZ i partneri	SDP	,567	,393	,151
		Živi Zid	,885*	,407	,031
		Most	1,031*	,418	,015
		Projekt domovina	,900*	,430	,038
		Glas Zapešića	-,433	,984	,660

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zapešića
[Potrebno je više pametnih klupa na gradskim trgovima]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	9	23	14	10	9	2
		Expected Count	7,0	19,5	15,3	13,0	11,2	,9
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	5	12	8	8	8	0
		Expected Count	4,4	12,4	9,7	8,3	7,1	,6
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	1	7	11	10	7	0
		Expected Count	3,6	10,1	7,9	6,7	5,8	,5
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Iz gradskog proračuna izdvaja se dovoljno za razvoj gospodarstva, poduzetništva i poljoprivrede“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,237; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po ovom pitanju, od birača HDZ-a najviše razilaze birači svih drugih stranaka (Sig.=0,010-0,042), dok se podudaraju birači Glasa Zapešića (Sig.=0,303)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Iz gradskog proračuna izdvaja se dovoljno za razvoj gospodarstva, poduzetništva i poljoprivrede]	HDZ i partneri	SDP	,733*	,284	,010
		Živi Zid	,733*	,294	,013
		Most	,698*	,302	,022
		Projekt domovina	,942*	,310	,003
		Glas Zaprešića	,733	,710	,303

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Iz gradskog proračuna izdvaja se dovoljno za razvoj gospodarstva, poduzetništva i poljoprivrede]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	3	2	3	0	1	0
		Expected Count	,8	2,3	1,8	1,5	1,3	,1
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	6	9	6	7	3	0
		Expected Count	3,5	9,7	7,6	6,4	5,5	,5
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	6	31	24	21	20	2
		Expected Count	10,7	30,0	23,6	20,0	17,2	1,4
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Trebalo bi podići subvenciju za prvo novorođeno dijete od 2.500 kn, za drugo od 5.000 kn, a za treće i svako sljedeće od 10.000 kn“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,246; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje, kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima HDZ-a podudaraju birači svih ostalih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Trebalo bi podići subvenciju za prvo novorođeno dijete od 2.500 kn, za drugo od 5.000 kn, a za treće i svako sljedeće od 10.000 kn]	HDZ i partneri	SDP	-,124	,354	,727
		Živi Zid	-,055	,367	,882
		Most	,138	,377	,715
		Projekt domovina	-,475	,388	,222
		Glas Zaprešića	,567	,887	,524

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Trebalo bi podići subvenciju za prvo novorođeno dijete od 2.500 kn, za drugo od 5.000 kn, a za treće i svako sljedeće od 10.000 kn]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	13	32	25	20	22	1
		Expected Count	11,2	31,4	24,7	21,0	18,0	1,5
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	0	5	3	4	1	1
		Expected Count	2,1	5,9	4,6	3,9	3,4	,3
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	2	5	5	4	1	0
		Expected Count	1,7	4,6	3,6	3,1	2,7	,2

Total	Count	15	42	33	28	24	2
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Obnovljeni Novi dvori predstavljat će neprocjenjivu vrijednost za identitet grada Zaprešića“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,549; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji s biračima HDZ-a podudaraju birači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Obnovljeni Novi dvori predstavljat će neprocjenjivu vrijednost za identitet grada Zaprešića]	HDZ i partneri	SDP	,319	,369	,389
		Živi Zid	,533	,382	,164
		Most	,557	,393	,158
		Projekt domovina	,408	,404	,313
		Glas Zaprešića	-,300	,924	,746

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Obnovljeni Novi dvori predstavljat će neprocjenjivu vrijednost za identitet grada Zaprešića]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	12	29	20	16	16	2
		Expected Count	9,5	26,7	21,0	17,8	15,2	1,3
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	9	5	8	4	0
		Expected Count	3,0	8,4	6,6	5,6	4,8	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	0	4	8	4	4	0
		Expected Count	2,5	6,9	5,4	4,6	4,0	,3
Total	Count	15	42	33	28	24	2	
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0	

2. a) SDP – tvrdnje s povezanošću s biračkim preferencijama: /

2. b) SDP – tvrdnje bez povezanosti s biračkim preferencijama:

- „Dom zdravlja Zaprešić i Zdravstveni centar Sjever nedovoljno su opremljeni“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,634; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se birači SDP-a, po ovoj tvrdnji, podudaraju sa svim ostalim glasačima

			Mean Difference (I- J)	Std. Error	Sig.
[Dom zdravlja Zaprešić i Zdravstveni centar Sjever nedovoljno su opremljeni]	SDP	HDZ i partneri	,629	,368	,089
		Živi Zid	,247	,284	,387
		Most	,345	,298	,248
		Projekt domovina	,554	,313	,078
		Glas Zaprešića	-,405	,885	,648

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Dom zdravlja Zaprešić i Zdravstveni centar Sjever nedovoljno su opremljeni]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	8	28	22	15	15	2
		Expected Count	9,5	26,5	20,8	17,6	15,1	1,3
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	12	6	9	4	0
		Expected Count	3,8	10,5	8,3	7,0	6,0	,5
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	4	2	5	4	5	0
		Expected Count	1,8	5,0	4,0	3,4	2,9	,2
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Gradu je potreban Poduzetnički centar za informiranje o kreditima, EU fondovima, i ostalim propisima“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,582; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po ovom pitanju, s biračima SDP-a podudaraju birači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Gradu je potreban Poduzetnički centar za informiranje o kreditima, EU fondovima, i ostalim propisima]	SDP	HDZ i partneri	,495	,266	,064
		Živi Zid	,277	,205	,179
		Most	,243	,218	,265
		Projekt domovina	,137	,226	,545
		Glas Zaprešića	-,071	,639	,911

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Gradu je potreban Poduzetnički centar za informiranje o kreditima, EU fondovima, i ostalim propisima]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	11	39	26	22	19	2
		Expected Count	12,4	34,6	27,2	22,3	19,8	1,6
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	3	4	4	3	0
		Expected Count	2,0	5,7	4,5	3,7	3,3	,3
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	1	0	3	1	2	0
		Expected Count	,6	1,7	1,3	1,1	1,0	,1

Total	Count	15	42	33	27	24	2
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	27,0	24,0	2,0

- „*Gradska uprava treba biti omogućena strankama radnim danom i nakon 15:00h*“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,310; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, birači SDP-a podudaraju s biračima svih drugih stranaka, osim s biračima Živog Zida (Sig.=0,016)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Gradska uprava treba biti omogućena strankama radnim danom i nakon 15:00h]	SDP	HDZ i partneri	,500	,318	,118
		Živi Zid	,582*	,240	,016
		Most	,071	,252	,777
		Projekt domovina	,018	,264	,946
		Glas Zaprešića	-,357	,747	,633

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Gradska uprava treba biti omogućena strankama radnim danom i nakon 15:00h]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	12	40	26	24	22	2
		Expected Count	12,2	36,5	28,7	24,3	20,9	1,7
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	0	2	2	3	1	0
		Expected Count	,8	2,5	2,0	1,7	1,4	,1
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	2	0	5	1	1	0
		Expected Count	1,0	3,0	2,3	2,0	1,7	,1
Total	Count	14	42	33	28	24	2	
	Expected Count	14,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0	

- „*Svi učenici od 5. razreda osnovne škole zaslužuju besplatan tablet*“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,219; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima SDP-a podudaraju birači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Svi učenici od 5. razreda osnovne škole zaslužuju besplatan tablet]	SDP	HDZ i partneri	,538	,416	,197
		Živi Zid	,405	,322	,210
		Most	,667*	,337	,050
		Projekt domovina	,696	,354	,050
		Glas Zaprešića	-,762	1,001	,447

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Svi učenici od 5. razreda osnovne škole zaslužuju besplatan tablet]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	7	24	16	12	7	2
		Expected Count	6,8	18,9	14,9	12,6	10,8	,9
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	2	12	6	7	9	0
		Expected Count	3,5	9,7	7,6	6,4	5,5	,5
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	6	6	11	9	8	0
		Expected Count	4,8	13,4	10,6	9,0	7,7	,6
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Sva gradska domaćinstva trebaju imati besplatan Internet“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,628; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima SDP-a podudaraju birači svih drugih stranaka, osim birača PD-e (Sig.=0,019)

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	
[Sva gradska domaćinstva trebaju imati besplatan internet]	SDP				
		HDZ i partneri	,114	,397	,774
		Živi Zid	,108	,307	,725
		Most	,298	,322	,357
		Projekt domovina	,798*	,338	,019
		Glas Zaprešića	,548	,956	,567

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Sva gradska domaćinstva trebaju imati besplatan internet]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	10	31	23	16	11	1
		Expected Count	9,2	25,6	20,1	17,1	14,6	1,2
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	2	5	5	8	6	1
		Expected Count	2,9	8,2	6,4	5,5	4,7	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	3	6	5	4	7	0
		Expected Count	2,9	8,2	6,4	5,5	4,7	,4
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Svi studenti s prebivalištem u Zaprešiću trebaju imati stipendije na Veleučilištu Baltazar“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,391; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako

se prema ovoj tvrdnji, birači SDP-a podudaraju s biračima svih drugih stranaka, osim s biračima MOST-a (*Sig.*=0,032)

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Svi studenti s prebivalištem u Zaprešiću trebaju imati stipendije na Veleučilištu Baltazar]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	4	15	16	5	6	0
		Expected Count	4,7	13,2	10,4	8,8	7,6	,6
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	10	6	4	4	1
		Expected Count	3,1	8,6	6,8	5,7	4,9	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	8	17	11	19	14	1
		Expected Count	7,2	20,2	15,8	13,4	11,5	1,0
Total	Count	15	42	33	28	24	2	
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0	

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Svi studenti s prebivalištem u Zaprešiću trebaju imati stipendije na Veleučilištu Baltazar]	SDP	HDZ i partneri	,510	,454	,263
		Živi Zid	-,327	,351	,353
		Most	,798*	,368	,032
		Projekt domovina	,518	,386	,182
		Glas Zaprešića	,476	1,093	,664

3. a) Projekt Domovina – tvrdnje s povezanošću s biračkim preferencijama:

- „Grad Zaprešić se previše zadužio“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,005; što ukazuje na veću povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, birači PD-e podudaraju s biračima svih stranaka osim s biračima HDZ-a (*Sig.*=0,00)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Grad Zaprešić se previše zadužio]	Projekt domovina	HDZ i partneri	1,267*	,347	,000
		SDP	-,190	,270	,481
		Živi Zid	,021	,285	,942
		Most	-,024	,293	,935
		Glas Zaprešića	-,167	,776	,830

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Grad Zaprešić se previše zadužio]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	6	39	27	23	21	2
		Expected Count	11,9	33,3	25,4	22,2	19,1	1,6
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	5	3	3	3	1	0
		Expected Count	2,0	5,5	4,2	3,7	3,1	,3
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	4	0	2	2	2	0
		Expected Count	1,1	3,2	2,4	2,1	1,8	,2
	Total	Count	15	42	32	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	32,0	28,0	24,0	2,0

3. b) Projekt Domovina – tvrdnje bez povezanosti s biračkim preferencijama:

- „Potrebno je vraćanje ukinutog odvoza otpada“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,618; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po pitanju ove tvrdnje, s biračima Projekta Domovine podudaraju glasači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Potrebno je vraćanje ukinutog odvoza otpada]	Projekt domovina	HDZ i partneri	,350	,396	,378
		SDP	,155	,308	,616
		Živi Zid	,295	,323	,361
		Most	,155	,335	,644
		Glas Zaprešića	,083	,886	,925

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Potrebno je vraćanje ukinutog odvoza otpada]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	10	27	20	19	18	1
		Expected Count	9,8	27,4	21,6	18,3	15,7	1,3
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	2	10	8	5	4	1
		Expected Count	3,2	9,1	7,1	6,1	5,2	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	3	5	5	4	2	0
		Expected Count	2,0	5,5	4,3	3,7	3,1	,3
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Potrebno je pod hitno rješenje pitanja potoka Gorjak i opasnosti za vodocrpilište“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,511; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako po ovoj tvrdnji, s biračima Projekta Domovine podudaraju birači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Potrebno je pod hitno rješenje pitanja potoka Gorjak i opasnosti za vodocrpilište]	Projekt domovina	HDZ i partneri	,400	,303	,188
		SDP	,238	,235	,313
		Živi Zid	,212	,247	,391
		Most	,095	,256	,710
		Glas Zaprešića	-,333	,677	,623

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Potrebno je pod hitno rješenje pitanja potoka Gorjak i opasnosti za vodocrpilište]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	11	37	28	25	23	2
		Expected Count	12,8	35,9	28,2	23,9	20,5	1,7
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	3	3	2	1	0
		Expected Count	1,6	4,4	3,5	2,9	2,5	,2
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	1	2	2	1	0	0
		Expected Count	,6	1,7	1,3	1,1	1,0	,1
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Gradnja fontane je promašeni projekt“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,116; što ukazuje na blagu ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po ovom pitanju, s biračima Projekta Domovine slažu birači svih drugih stranaka, od kojih najviše odstupaju birači HDZ-a (Sig.=0,088)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Gradnja fontane je promašeni projekt]	Projekt domovina	HDZ i partneri	,733	,428	,088
		SDP	-,405	,332	,225
		Živi Zid	-,121	,349	,728
		Most	-,148	,364	,685
		Glas Zaprešića	-1,000	,956	,297

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Gradnja fontane je promašeni projekt]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	6	37	25	20	18	2
		Expected Count	11,2	31,4	24,7	20,2	18,0	1,5
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	4	1	5	2	2	0
		Expected Count	1,4	4,0	3,2	2,6	2,3	,2
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	5	4	3	5	4	0
		Expected Count	2,3	6,5	5,1	4,2	3,7	,3
	Total	Count	15	42	33	27	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	27,0	24,0	2,0

- „Gradnja kuglane je promašeni projekt“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,140; što ukazuje na blagu ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po ovom pitanju, s biračima Projekta Domovine podudaraju birači svih drugih stranaka, osim birači HDZ-a (*Sig.*=0,001)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Gradnja kuglane je promašeni projekt]	Projekt domovina	HDZ i partneri	1,500*	,449	,001
		SDP	-,024	,349	,946
		Živi Zid	,076	,366	,836
		Most	-,024	,379	,950
		Glas Zaprešića	-,667	1,004	,507

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Gradnja kuglane je promašeni projekt]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	3	26	21	17	16	2
		Expected Count	8,6	24,1	18,9	16,0	13,7	1,1
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	10	4	5	4	0
		Expected Count	2,9	8,0	6,3	5,3	4,6	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	9	6	8	6	4	0
		Expected Count	3,5	9,9	7,8	6,6	5,7	,5
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Grad ima preveliku stopu prireza koju treba smanjiti“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,404; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po ovoj tvrdnji, s biračima Projekta Domovine podudaraju birači svih drugih stranaka, osim birači HDZ-a (*Sig.*=0,024)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Grad ima preveliku stopu prireza koju treba smanjiti]	Projekt domovina	HDZ i partneri	,783*	,344	,024
		SDP	,155	,267	,563
		Živi Zid	,462	,280	,101
		Most	,369	,291	,206
		Glas Zaprešića	,583	,769	,449

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Grad ima preveliku stopu prireza koju treba smanjiti]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	12	36	26	22	21	1
		Expected Count	12,2	34,2	26,9	22,8	19,6	1,6
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	1	5	3	3	3	1
		Expected Count	1,5	4,2	3,3	2,8	2,4	,2
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	2	1	4	3	0	0
		Expected Count	1,3	3,6	2,8	2,4	2,0	,2
Total	Count	15	42	33	28	24	2	
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0	

- „Trenutačna vlast provodi politiku beskonačnog zaduživanja po glavi i džepu stanovnika grada“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,067; što ukazuje na vrlo blagu ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po ovoj tvrdnji, s biračima Projekta Domovine podudaraju birači svih drugih stranaka, osim onih HDZ-a (Sig.=0,002)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Trenutačna vlast provodi politiku beskonačnog zaduživanja po glavi i džepu stanovnika grada]	Projekt domovina	HDZ i partneri	1,133*	,352	,002
		SDP	,095	,274	,728
		Živi Zid	,364	,287	,207
		Most	,238	,298	,425
		Glas Zaprešića	,167	,788	,833

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Trenutačna vlast provodi politiku]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	9	38	29	23	22	2
		Expected Count	12,3	34,4	27,0	22,9	19,7	1,6

<i>beskonačnog zaduživanja po glavi i džepu stanovnika grada]</i>	Niti se slažem	Count	3	3	1	3	2	0
	niti se ne slažem	Expected Count	1,4	4,0	3,2	2,7	2,3	,2
	Ne slažem se i	Count	3	1	3	2	0	0
	uopće se ne slažem	Expected Count	1,3	3,6	2,8	2,4	2,1	,2
	<i>Total</i>	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Potrebna su višestruko veća izdvajanja grada za studentske stipendije“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,664; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima Projekta Domovine podudaraju birači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
<i>[Potrebna su višestruko veća izdvajanja grada za studentske stipendije]</i>	Projekt domovina	HDZ i partneri	-,058	,357	,870
		SDP	-,315	,277	,257
		Živi Zid	-,064	,291	,825
		Most	-,339	,301	,262
		Glas Zaprešića	-,625	,798	,434

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
<i>[Potrebna su višestruko veća izdvajanja grada za studentske stipendije]</i>	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	12	32	22	23	16	2
		Expected Count	11,2	31,3	24,6	20,9	17,9	1,5
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	1	7	8	4	5	0
		Expected Count	2,6	7,1	5,6	4,8	4,1	,3
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	2	3	3	1	3	0
		Expected Count	1,3	3,6	2,8	2,4	2,0	,2
	<i>Total</i>	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

4. a) Glas Zaprešića – tvrdnje s povezanošću s biračkim preferencijama: /

4. b) Glas Zaprešića – tvrdnje bez povezanosti s biračkim preferencijama:

- „Zaprešiću je potreban most prema gradu Samoboru“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,559; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim

preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po pitanju ove tvrdnje, birači Glasa Zaprešića podudaraju s biračima svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.			
[Zaprešiću je potreban most prema gradu Samoboru]	Glas Zaprešića	HDZ i partneri	-,833	,814	,307			
		SDP	-1,119	,783	,154			
		Živi Zid	-,924	,788	,242			
		Most	-,750	,792	,345			
		Projekt domovina	-1,042	,796	,192			
[Zaprešiću je potreban most prema gradu Samoboru]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	13	39	29	22	21	1
		Expected Count	12,8	35,9	28,2	23,9	20,5	1,7
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	0	3	2	1	1	0
		Expected Count	,8	2,1	1,7	1,4	1,2	,1
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	2	0	2	5	2	1
		Expected Count	1,4	4,0	3,1	2,7	2,3	,2
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Svaki zaprešićki kvart zaslužuje park za pse“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,072; što ukazuje na vrlo blagu ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako birači Glasa Zaprešića, po ovom pitanju, najviše odstupaju od birača Projekta Domovine (Sig.=0,013) dok se s biračima drugih stranaka podudaraju

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Svaki zaprešićki kvart zaslužuje park za pse]	Glas Zaprešića	HDZ i partneri	1,533	1,042	,143
		SDP	1,000	1,002	,320
		Živi Zid	1,667	1,008	,100
		Most	1,929	1,013	,059
		Projekt domovina	2,542*	1,019	,013

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Svaki zaprešićki kvart zaslužuje park za pse]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	8	29	15	10	5	2
		Expected Count	7,5	21,0	16,5	14,0	12,0	1,0
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	9	9	8	7	0
		Expected Count	3,5	9,9	7,8	6,6	5,6	,5
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	4	4	9	10	12	0
		Expected Count	4,0	11,1	8,7	7,4	6,4	,5
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Uvođenje razdjelnika u stambene zgrade nije osiguralo kvalitetniju i jeftiniju uslugu građanima“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,055; što ukazuje na blagu ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima Glasa Zaprešića podudaraju birači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Uvođenje razdjelnika u stambene zgrade osiguralo je kvalitetniju i jeftiniju uslugu građanima]	Glas Zaprešića	HDZ i partneri	2,500*	,908	,006
		SDP	2,333*	,869	,008
		Živi Zid	2,712*	,874	,002
		Most	2,250*	,879	,011
		Projekt domovina	2,583*	,884	,004

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Uvođenje razdjelnika u stambene zgrade osiguralo je kvalitetniju i jeftiniju uslugu građanima]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	2	3	4	6	3	2
		Expected Count	1,9	5,7	4,5	3,8	3,3	,3
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	2	15	5	5	4	0
		Expected Count	3,5	10,6	8,3	7,0	6,0	,5
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	10	24	24	17	17	0
		Expected Count	8,6	25,7	20,2	17,2	14,7	1,2
	Total	Count	14	42	33	28	24	2
		Expected Count	14,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Grad Zaprešić zaslužuje najveći dječji park u Hrvatskoj“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,770; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima Glasa Zaprešića podudaraju birači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Grad Zaprešić zaslužuje najveći dječji park u Hrvatskoj]	Glas Zaprešića	HDZ i partneri	-,600	,927	,518
		SDP	-,595	,891	,505
		Živi Zid	-,606	,897	,500
		Most	-,179	,901	,843
		Projekt domovina	-,458	,906	,614

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Grad Zaprešić zaslužuje najveći dječji park u Hrvatskoj]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	9	20	17	9	11	0
		Expected Count	6,5	18,2	14,3	12,1	10,4	,9
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	16	9	12	8	2
		Expected Count	5,5	15,4	12,1	10,3	8,8	,7
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	3	6	7	7	5	0
		Expected Count	3,0	8,4	6,6	5,6	4,8	,4
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Grad Zaprešić treba brendirati kao grad bana Jelačića i kao grad bicikala“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,606; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima Glasa Zaprešića podudaraju birači svih drugih stranaka.

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Grad Zaprešić treba brendirati kao grad bana Jelačića i kao grad bicikala]	Glas Zaprešića	HDZ i partneri	-,333	,830	,688
		SDP	,071	,798	,929
		Živi Zid	,303	,803	,706
		Most	-,071	,807	,930
		Projekt domovina	-,083	,811	,918

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Grad Zaprešić treba brendirati kao grad bana Jelačića i kao grad bicikala]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	12	31	21	22	19	1
		Expected Count	10,4	29,2	22,9	19,5	16,7	1,4
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	7	7	4	3	1
		Expected Count	2,9	8,2	6,4	5,5	4,7	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	0	4	5	2	2	0
		Expected Count	1,7	4,6	3,6	3,1	2,6	,2

Total	Count	15	42	33	28	24	2
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

5. a) MOST – tvrdnje s povezanošću s biračkim preferencijama:

- „Treba smanjiti naknade gradskim političarima i njihovim savjetnicima“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,047; što ukazuje na povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima MOST-a najviše podudaraju birači svih drugih stranaka, osim onih HDZ-a (Sig.=0,013)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Treba smanjiti naknade gradskim političarima i njihovim savjetnicima]	Most	HDZ i partneri	,848*	,338	,013
		SDP	,119	,258	,645
		Živi Zid	,320	,272	,240
		Projekt domovina	,298	,294	,313
		Glas Zaprešića	-,286	,774	,712

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Treba smanjiti naknade gradskim političarima i njihovim savjetnicima]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	12	38	28	26	19	2
		Expected Count	12,8	35,9	28,2	23,9	20,5	1,7
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	0	4	2	1	5	0
		Expected Count	1,2	3,4	2,6	2,2	1,9	,2
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	3	0	3	1	0	0
		Expected Count	1,0	2,7	2,1	1,8	1,6	,1
Total	Count	15	42	33	28	24	2	
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0	

- „Zaprešićki gradski mjesečnik je medij za promoviranje određenih stranaka“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,006; što ukazuje na veliku povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima MOST-a najviše podudaraju birači svih drugih stranaka, osim birači HDZ-a i birači Živog Zida

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Zaprešićki gradski mjesečnik je medij za promoviranje određenih stranaka]	Most	HDZ i partneri	1,171*	,364	,002
		SDP	,286	,278	,305
		Živi Zid	,790*	,294	,008
		Projekt domovina	-,012	,317	,970
		Glas Zaprešića	,571	,833	,494

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Zaprešićki gradski mjesečnik je medij za promoviranje određenih stranaka]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	7	33	18	26	21	1
		Expected Count	10,6	29,5	22,5	19,7	16,9	1,4
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	5	6	10	0	3	1
		Expected Count	3,1	8,7	6,6	5,8	4,9	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	3	3	4	2	0	0
		Expected Count	1,4	3,8	2,9	2,5	2,2	,2
	Total	Count	15	42	32	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	32,0	28,0	24,0	2,0

5. b) MOST – tvrdnje bez povezanosti s biračkim preferencijama:

- „Pitanja cijena gradskih usluga i izgradnje komunalne infrastrukture treba podvrgnuti javnim raspravama i tribinama“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,540; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se birači MOST-a, po ovoj tvrdnji, podudaraju s glasačima svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Pitanja cijena gradskih usluga i izgradnje komunalne infrastrukture treba podvrgnuti javnim raspravama i tribinama]	Most	HDZ i partneri	,598	,339	,080
		SDP	,012	,259	,963
		Živi Zid	,222	,273	,417
		Projekt domovina	-,119	,295	,687
		Glas Zaprešića	-,536	,776	,491

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Pitanja cijena gradskih usluga i izgradnje]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	9	37	27	25	22	2
		Expected Count	12,5	34,9	27,4	23,2	19,9	1,7

<i>komunalne infrastrukture treba podvrgnuti javnim raspravama i tribinama]</i>	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	4	2	3	1	1	0
		Expected Count	1,5	4,2	3,3	2,8	2,4	,2
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	2	3	3	2	1	0
		Expected Count	1,1	2,9	2,3	2,0	1,7	,1
	<i>Total</i>	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „U gradu Zaprešiću postoji premalo radnih mjesta“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,072; što ukazuje na blagu ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima MOST-a podudaraju birači svih stranaka, osim onih Projekta Domovine (Sig.=0,032)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
<i>[U gradu Zaprešiću postoji premalo radnih mjesta]</i>	Most	HDZ i partneri	,181	,397	,649
		SDP	-,286	,303	,347
		Živi Zid	-,225	,319	,481
		Projekt domovina	-,744*	,345	,032
		Glas Zaprešića	,714	,909	,433

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
<i>[U gradu Zaprešiću postoji premalo radnih mjesta]</i>	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	9	27	22	17	21	0
		Expected Count	9,9	27,7	21,8	18,5	15,8	1,3
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	10	7	5	2	2
		Expected Count	2,8	7,8	6,1	5,2	4,4	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	3	5	4	6	1	0
		Expected Count	2,3	6,5	5,1	4,3	3,7	,3
<i>Total</i>	Count	15	42	33	28	24	2	
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0	

- „Potrebno je sufinancirati boravak djece u vrtićima sukladno dohodovnoj procjeni roditelja“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,368; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima MOST-a podudaraju birači svih drugih stranaka, osim birači SDP-a (Sig.=0,016) i birači Živog Zida (Sig.=0,019)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Potrebno je sufinancirati boravak djece u vrtićima sukladno dohodovnoj procjeni roditelja]	Most	HDZ i partneri	-,450	,340	,187
		SDP	-,631*	,259	,016
		Živi Zid	-,644*	,273	,019
		Projekt domovina	-,542	,296	,069
		Glas Zaprešića	-,750	,778	,336

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Potrebno je sufinancirati boravak djece u vrtićima sukladno dohodovnoj procjeni roditelja]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	11	37	28	18	21	2
		Expected Count	12,2	34,2	26,9	22,8	19,6	1,6
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	3	3	3	4	1	0
		Expected Count	1,4	4,0	3,1	2,7	2,3	,2
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	1	2	2	6	2	0
		Expected Count	1,4	3,8	3,0	2,5	2,2	,2
Total	Count	15	42	33	28	24	2	
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0	

- „Gradu je potreban prostor za okupljanje mladeži (poput bivšeg Autsajdera)“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,611; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima MOST-a podudaraju birači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Gradu je potreban prostor za okupljanje mladeži (poput bivšeg Autsajdera)]	Most	HDZ i partneri	-,348	,298	,244
		SDP	-,339	,228	,139
		Živi Zid	-,118	,240	,624
		Projekt domovina	,185	,259	,476
		Glas Zaprešića	-,315	,677	,643

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Gradu je potreban prostor za okupljanje mladeži (poput bivšeg	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	14	39	28	22	17	2
		Expected Count	12,8	35,9	28,2	23,1	20,5	1,7
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	1	3	3	2	5	0
		Expected Count	1,4	3,8	3,0	2,4	2,2	,2

Autsajdera)]	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	0	0	2	3	2	0
		Expected Count	,8	2,3	1,8	1,5	1,3	,1
	Total	Count	15	42	33	27	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	27,0	24,0	2,0

6. a) Živi Zid – tvrdnje s povezanošću s biračkim preferencijama: /

6. b) Živi Zid – tvrdnje bez povezanosti s biračkim preferencijama:

- „OPG-ovi trebaju biti temelj gradske poljoprivredne politike“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,269; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se po ovom pitanju, s biračima Živog Zida podudaraju birači svih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[OPG-ovi trebaju biti temelj gradske poljoprivredne politike]	Živi Zid	HDZ i partneri	-,119	,332	,720
		SDP	-,405	,242	,096
		Most	-,190	,267	,477
		Projekt domovina	-,250	,279	,371
		Glas Zaprešića	-,833	,758	,273

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[OPG-ovi trebaju biti temelj gradske poljoprivredne politike]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	9	34	21	21	17	2
		Expected Count	9,6	28,7	22,6	19,1	16,4	1,4
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	4	3	7	3	5	0
		Expected Count	3,0	8,9	7,0	5,9	5,1	,4
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	1	5	5	4	2	0
		Expected Count	1,5	4,4	3,5	3,0	2,5	,2
	Total	Count	14	42	33	28	24	2
		Expected Count	14,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Sve radno sposobne građane treba osposobiti za rad“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,092; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako su prema ovom pitanju mišljenja birača

podijeljena. Birači Živog Zida najviše se podudaraju s biračima HDZ-a i Glasa Zaprešića, dok odstupaju od svih ostalih (*Sig.* = 0,002-0,010)

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Sve radno sposobne građane treba osposobiti za rad]	Živi Zid	HDZ i partneri	-,436	,319	,173
		SDP	-,755*	,238	,002
		Most	-,696*	,263	,009
		Projekt domovina	-,720*	,275	,010
		Glas Zaprešića	-,803	,746	,283

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Sve radno sposobne građane treba osposobiti za rad]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	13	39	21	26	21	2
		Expected Count	12,6	35,3	27,7	23,5	20,2	1,7
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	0	2	5	0	2	0
		Expected Count	1,2	3,4	2,6	2,2	1,9	,2
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	2	1	7	2	1	0
		Expected Count	1,2	3,4	2,6	2,2	1,9	,2
Total	Count	15	42	33	28	24	2	
	Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0	

- „Socijalno ugroženim obiteljima treba zabraniti isključenje vode i struje“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,996; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima Živog Zida podudaraju birači svih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Socijalno ugroženim obiteljima treba zabraniti isključenje vode i struje]	Živi Zid	HDZ i partneri	-,182	,350	,604
		SDP	,032	,261	,901
		Most	-,098	,289	,733
		Projekt domovina	,027	,301	,930
		Glas Zaprešića	-,848	,818	,301

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Socijalno ugroženim obiteljima treba zabraniti isključenje vode i struje]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	12	31	25	22	18	2
		Expected Count	11,4	31,9	25,1	21,3	18,2	1,5
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	2	7	4	4	5	0
		Expected Count	2,3	6,5	5,1	4,3	3,7	,3

struje]	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	1	4	4	2	1	0
		Expected Count	1,3	3,6	2,8	2,4	2,0	,2
Total		Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Jedina nekretnina (dom) treba se zaštititi od ovrhe“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,730; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji, s biračima Živog Zida podudaraju birači svih drugih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Jedina nekretnina (dom) treba se zaštititi od ovrhe]	Živi Zid	HDZ i partneri	-,176	,357	,623
		SDP	,067	,266	,801
		Most	,210	,294	,476
		Projekt domovina	,049	,307	,873
		Glas Zaprešića	-,576	,834	,491

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
[Jedina nekretnina (dom) treba se zaštititi od ovrhe]	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	14	36	29	23	20	2
		Expected Count	12,8	35,7	28,1	23,8	20,4	1,7
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	0	4	1	1	3	0
		Expected Count	,8	2,3	1,8	1,5	1,3	,1
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	1	2	3	4	1	0
		Expected Count	1,4	4,0	3,1	2,7	2,3	,2
	Total	Count	15	42	33	28	24	2
		Expected Count	15,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

- „Gradska domaćinstva trebaju ukinuti HRT pretplatu“ - razina značajnosti dobivena Hi-kvadrat testom iznosi 0,128; što ukazuje na ne povezanost ove tvrdnje s biračkim preferencijama. ANOVA test pokazuje kako se prema ovoj tvrdnji s biračima Živog Zida podudaraju birači svih stranaka

			Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
[Gradska domaćinstva trebaju ukinuti HRT pretplatu]	Živi Zid	HDZ i partneri	,333	,396	,402
		SDP	-,119	,289	,681
		Most	,155	,319	,629
		Projekt domovina	,208	,333	,533
		Glas Zaprešića	-,167	,905	,854

			HDZ i partneri	SDP	Živi Zid	Most	Projekt domovina	Glas Zaprešića
<i>[Gradska domaćinstva trebaju ukinuti HRT pretplatu]</i>	U potpunosti se slažem i slažem se	Count	10	34	28	21	18	2
		Expected Count	10,8	32,5	25,5	21,7	18,6	1,5
	Niti se slažem niti se ne slažem	Count	0	6	1	3	3	0
		Expected Count	1,5	4,4	3,5	3,0	2,5	,2
	Ne slažem se i uopće se ne slažem	Count	4	2	4	4	3	0
		Expected Count	1,7	5,1	4,0	3,4	2,9	,2
	<i>Total</i>	Count	14	42	33	28	24	2
		Expected Count	14,0	42,0	33,0	28,0	24,0	2,0

4.3. Rasprava

Od ukupno 40 navedenih tvrdnji od različito profiliranih stranaka, čak s njih 32. (80 %) se podudaraju birači drugih stranaka koje čine gradsko vijeće; čime rezultati istraživanja podupiru hipotezu iz uvoda. Postoji samo 11 tvrdnji od skupa u kojemu se birači stranaka podudaraju (dakle od njih 33), koje bivaju neusuglašene samo s biračima jedne stranke, dok su s glasačima ostalih stranaka (njih četiri) paralelne. Također, postoji i 8 tvrdnji prema kojima birači više stranaka zauzimaju drugačiji stav, od kojih 5 tvrdnji dolazi iz redova HDZ-ovih glasila, 2. tvrdnje iz glasila stranke MOST, i 1. tvrdnja iz glasila stranke Živi Zid.

Rezultati pokazuju kako stranačka predizborna obećanja i ideje navedene u promidžbenim materijalima (uključujući i online oglašavanje), nisu ključan faktor u osobnom stranačkom opredjeljenju pojedinca. Pojedinci i dalje dijele slična vjerovanja, te imaju sličnu stratešku viziju vezanu uz grad i život zajednice; što pokazuje podudarnost u odgovorima na većinu pitanja predizbornih obećanja i ideja iznesenih od ideološki različitih političkih stranaka. Postavlja se pitanje: „zašto birači, unatoč većinskom idejnom i programskom suglasju, pokazuju toliko razilaženje u stranačkim preferencijama?“ Doseg političkog, kako navodi Vinković, uvjetovan je postojanjem specifičnih grupnih interesa. Taj navod može poslužiti i za objašnjenje disproporcije osobnog i kolektivnog političkog identiteta birača, budući da „razni slojevi društva poput studenata, radnika, umirovljenika, seljaka, poduzetnika i dr. unutar sebe ne postoje kao homogene skupine, već kao udruženja čije interese na društvenom i političkom planu zastupaju nadležni sindikati, komore, udruge i sl.“⁸ Između takvih aglomerata, nažalost, ne postoji međusobna podrška na političkom planu. Unatoč fakticitetu da različiti slojevi društva dijele ista vjerovanja i ideje jedni s drugima (čime dolazi do suglasja osobnih identiteta), ipak se svjedoči razjedinjavanju istih prelaskom u kolektivnu identitetsku sferu koja je, slutim, najbliže vezana uz osobnu djelatnost i profesiju te je prema svemu sudeći ekonomskog karaktera (uzevši u obzir i interesne čimbenike). Važno je napomenuti kako na identificiranje građana s određenim strankama utječe i percepcija istih stranaka na državnoj razini, budući da su čak četiri od šest stranaka gradskog vijeća grada Zaprešića dio nacionalne politike (HDZ, SDP, MOST, Živi Zid).

⁸ „Konstrukcija političkog identiteta“ (2013.), Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, diplomski rad, http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/4528/1/Arno%20Vinkovi%C4%87_Diplomski%20rad.pdf, str. 26. pristupljeno: 15.8.2018.

4.4. Nedostaci upitnika

Iz priloženog je jasno kako ovaj uzak uzorak ne može u potpunosti prikazati svu dubinu ideoloških polarizacija biračkog tijela grada Zaprešića (premda to nije bio ni cilj ovog rada). Važno je naglasiti kako je upitnik bio isključivo digitalnog oblika, stoga je izostavljen velik dio populacije koji se ne koristi informatičkom tehnologijom. Nadalje, postoji određena disproporcionalnost ispitanika temeljena na stranačkim preferencijama jer je iz upitnika vidljivo da su samo 7,5 % ispitanika birači stranke „HDZ i partneri“, premda dotična koalicija danas čini lokalnu vlast. Također, radi diskretnosti prema ispitanicima, na pitanju „kojoj ste stranci dali glas na posljednjim lokalnim izborima?“ moguće je bilo odgovoriti „ne želim odgovoriti“, opciju koju je odabralo 5,5 % ispitanika koji nisu podvrgnuti analizi. Budući da se rad dotiče samo onih stranaka koje su trenutno dio gradskog vijeća grada Zaprešića, ispitanici koji su dali povjerenje „Ostalim“ strankama na posljednjim lokalnim izborima, također su bili zanemareni prilikom testiranja (njih 6,5 %), kao i oni koji su odgovorili da nisu izašli na posljednje lokalne izbore, ili su prekrižili svoj birački listić (njih 16 %).

Upitnik je bio podijeljen nekoliko puta na društvenim mrežama (Facebooku) u relevantnim grupama vezanim uz grad Zaprešić, te na osobnom Facebook profilu. Prikupljen je u relativno kratkom roku od 3 tjedna (od 3. srpnja 2018. – do 24. srpnja 2018.), u kojemu se odazvalo 204. građana. U nastavku rada, pod poglavljem „Prilozi“, vidljivi su socio-demografski podaci ispitanika te opći rezultati anketnog upitnika.

5. Zaključak

Iz dobivenih rezultata pomoću anketnog upitnika, potvrđena je uvodna hipoteza kako unatoč suglasju birača s većinskim stranačkim predizbornim prijedlozima i obećanjima, istoimeno ipak odabiru stranke po potpuno drugim kriterijima; što je pokazalo da suvremena politička komunikacijska agenda (referirajući se na tiskano i virtualno oglašavanje) ne igra veliku ulogu u lokalnim izborima za vlast. Razloge tomu, ponavljam, valja tražiti u utjecaju nacionalne politike na odabir građana; interesnim čimbenicima birača; tvorcima javnog mnijenja, autoritetima i dr. koji vrše utjecaj na čovjekovu percepciju zbilje. Takva hipoteza dobar je postulat za novo istraživanje i ekspanziju ovog rada.

Upitnik ukazuje na sličnost razmišljanja građana oko pojedinih tema te gotovo opće suglasje oko poželjnih ciljeva gradske zajednice, što je potvrđeno HI-kvadrat i ANOVA testiranjem. Testovi pokazuju slaganje birača u 80 % tvrdnji iznesenih od različito profiliranih stranačkih tijela. No, premda različiti slojevi društva dijele ista vjerovanja i ideje jedni s drugima, ipak se svjedoči razjedinjavanju istih prelaskom u kolektivnu identitetsku domenu. Tako nezavisna varijabla rada tortnog grafičkog prikaza (slika 8.) pokazuje veliku rascjepkanost biračkog tijela ovisno o glasovanju i davanju povjerenja pojedinim strankama. 16 % ispitanika ne ukazuje povjerenje niti jednoj stranci, što je naspram stvarne brojke u populaciji (od 58 %) poprilično mali postotak. Razlog tolikog demokratskog deficita u populaciji moguće je tražiti u manjku povjerenja građana u političku djelatnost, te nedostatku generaliziranih potkrepljivača (poput novca ili manjih nameta) koji će ih privući na obavljanje svoje „građanske dužnosti“. Neki uzroci demokratskog deficita navedeni su u početnom dijelu rada, no toj ekstenzivnoj tematici potrebno je pristupiti u zasebnim radovima. Zanimljiv je podatak iz upitnika (slika 7.) kako se čak 36 % ispitanika očitovalo da ne pripadaju niti jednom idejnom smjeru, što ukazuje na moguću zasićenost dosadašnje političko-idejne klasifikacije na „lijeve“ i „desne“. Na posljetku, ovim radom pokušalo se ukazati kako u relativno maloj zajednici poput grada Zaprešića ne bi trebalo biti prostora za ideološka opredjeljenja i podjele, već za zajednički, miran i progresivan suživot; a ovim istraživačkim radom ta se tvrdnja i potvrđuje.

6. Literatura

6.1. Primarna

Berger, P., Luckmann, T. (1992.), *Socijalna konstrukcija zbilje*, Zagreb: Izdavačka kuća „Naprijed“

Kalanj, R. (2010.), „Identitet i politika identiteta (politički identitet)“, u: Budak, N., Katunarić, V. (ur.), *Hrvatski nacionalni identitet u globalizirajućem svijetu*, Zagreb: Pravni fakultet: Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, str. 117-133

Vinković, A. (2013.), *Konstrukcija političkog identiteta*, diplomski rad, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/4528/1/Arno%20Vinkovi%C4%87_Diplomski%20rad.pdf, datum objave: 2013. g.

Zakošek, N. (1998.), „Ideološki rascjepi i stranačke preferencije hrvatskih birača“, u M. Kasapović (ur.) *Birači i demokracija – Utjecaj ideoloških rascjepa na politički život*, Zagreb: Alinea d.o.o., str 11-51

6.2. Sekundarna

„Identitet“ (2018.), u: S. Ravlić (ur.), *Hrvatska enciklopedija*, Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=26909#top>, pristupljeno: 15.8.2018.

„Konačni rezultati izbora gradskog vijeća grada Zaprešića“ (2017.), Gradsko izborno povjerenstvo grada Zaprešića, https://www.zagrebacka-zupanija.hr/media/filer_public/4d/ad/4dadf535-552d-4a47-ab75-860259da67ea/konacni_rezultati_izbora-gv_grada_zapresica_0001.pdf, datum objavljivanja: 25.5.2017., pristupljeno: 16.8.2018.

„Maps of meaning (Harvard Lectures)“ (1996.), YouTube: Jordan B Peterson, <https://www.youtube.com/watch?v=MFmgMHswH-M&list=PL22J3VaeABQCxX-ScLugqRqPNr1q-HxLf&index=7>, datum objavljivanja: 30. 4. 2013, pristupljeno: 20.7.2018.

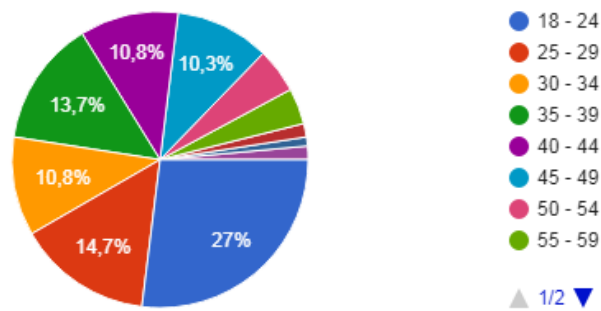
„Obrambeni mehanizmi“ (2018.), u: S. Ravlić (ur.), *Hrvatska enciklopedija*, Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=44612>, pristupljeno: 15.8.2018.

7. Prilozi

Slika 1.

Dob (godine):

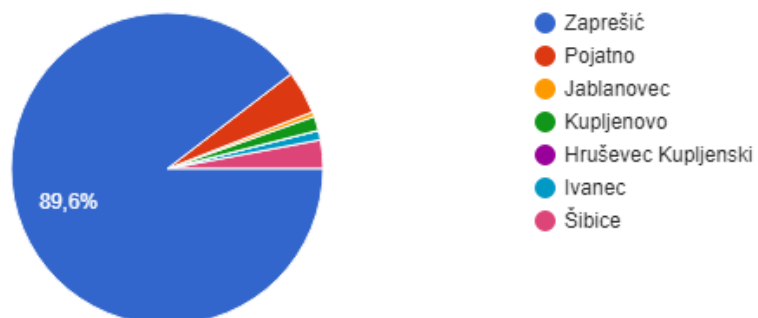
204 odgovora

Slika 2.

Mjesto stanovanja:

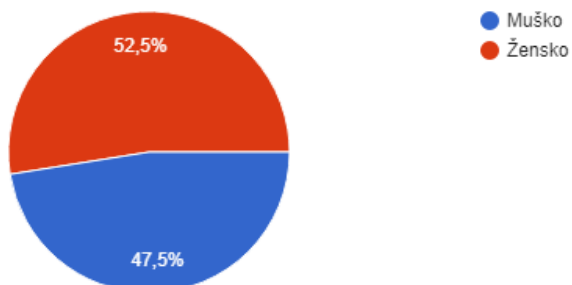
202 odgovora

Slika 3.

Spol (M/Ž):

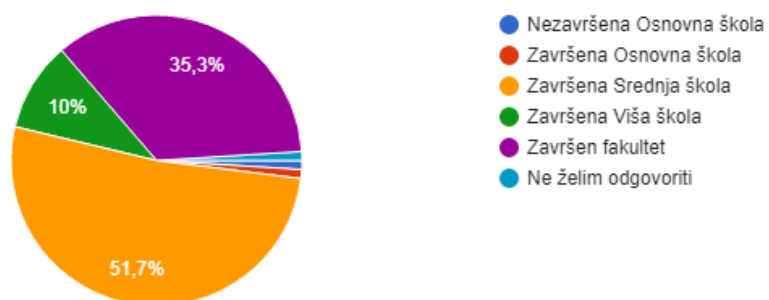
198 odgovora

Slika 4.

Stupanj obrazovanja:

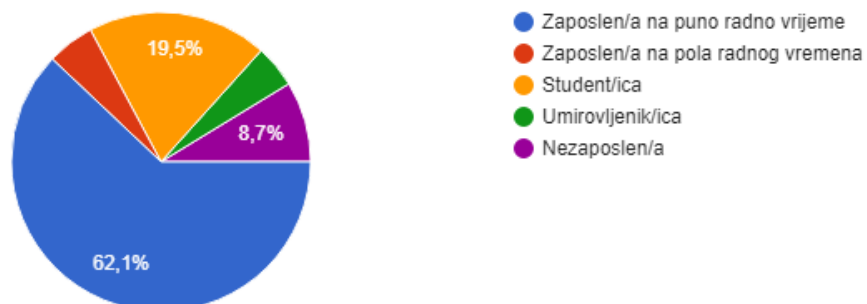
201 odgovor

Slika 5.

Poslovni status:

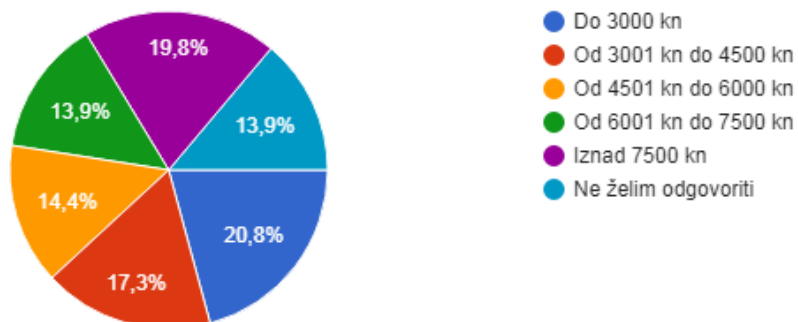
195 odgovora

Slika 6.

Prosječno osobno mjesečno primanje:

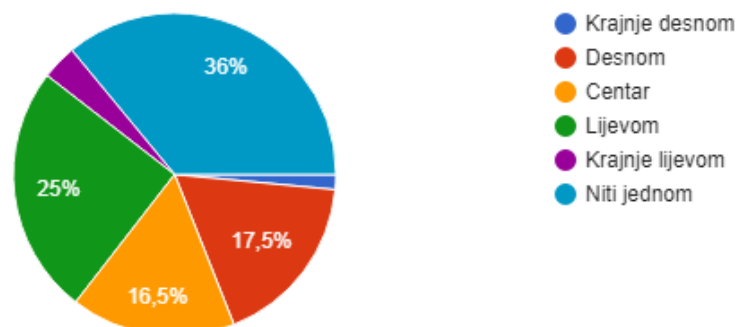
202 odgovora

Slika 7.

Kojem idejnom političkom smjeru naginjete?

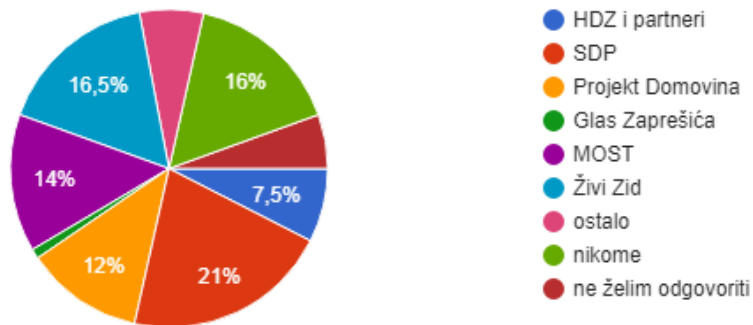
200 odgovora

Slika 8.

Kojoj stranci ste dali glas na posljednjim lokalnim izborima:

200 odgovora

Slika 9.

Kojoj stranci biste u ovome trenutku dali glas u slučaju da se održe lokalni izbori:

196 odgovora

